

16.04.2021 Pärnu muinsuskaitseala kaitsekorra töörühma koosolek

9.00 - 11.20 Zoomis

Osalejad: Helle-Triin Hansumäe (MKA Pärnumaa nõunik, arhitekt), Triin Talk (muinsuskaitaja), Tiit Raev (arhitekt), Kadri Karjus (Pärnu LV planeerimisosakonna arhitekt), Henri Eessalu (Pärnu LV, linnaarhitekt), Leele Välja (arhitektuuriajaloolane).

Juurde kutsutud: Kristiina Kupper (maastikuarhitekt), Martti Veldi (MKA), Ulla Kadakas (MKA), Maria Silla (MKA), Kais Matteus (MKA)

Päevakord:

1. Kaitsekorra juurde lisadena tulevad kaardid.

Martti Veldi ja Kristiina Kupper tutvustasid valminud kaarte, lisandunud on väärtuslike parkide ja alleede kaart (lisa 3).

Ettepanekud kaartide osas:

Kaart 2 – eemaldada arheoloogiamälestis, mis ei jää muinsuskaitsealale (muud mälestised, mis alal ei ole, ei ole ka kaardil näidatud)

Kaart 3 – Pikendada Ringi tn allee Rüütli tänavani välja, lääneotsas muinsuskaitseala piirini. Lisada Ringi tn äärne puuderida Pikast tänavast põhja pool muinsuskaitseala koosseisu ja märkida väärtusliku alleena.

Kaart 3 – ühtlustada Rannapark üheks tervikuks koos staadioniga (st tribüünid sisse), pisikesed augukesed alleede-parkide vahel tõmmata kaardil kokku, ühtlaseks rohevööndiks rohkem.

Kaart 3 – Esplanaadi tn alleeosad tõmmata kokku, vahepeal on ka ajalooliselt puuderida olnud.

Kaart 3 (ja kõik teised) – ühtlustada MK ala piir väärtusliku haljastuse välispiiriga Tammsaare tn ja Kuuse tn osas.

2. Ettepanekud kaitsekategooriate muutmise kohta Arhitektide liidult ja teistelt.

2.1. **Akadeemia tn 3.** Arhitektide liit on teinud ettepaneku kaaluda A kategooriat (meil oli C). Tegu on kõrgetasemelise uue arhitektuuriga, kus on säilinud originaalinterjöörid.

Hoonel on küll arhitektuurne väärtus, kuid vanalinna kontekstis ei ole põhjust sellise uushoone siselahendust põlistada. Ka mahuliselt on see oma asukohas ehk liiga väike, Pika

tänava lõpp vajaks tugevamat dominant. Samas B kategooria ei välista kõrgemaks või juurde ehitamist, küll aga peab A või B puhul praeguse hoone säilitama.

Otsus: Tõsta hoone B-kaitsekategooriasse, et tõsta esile selle iseseisev arhitektuurne väärtus, kuid siiski interjööridesse sekkumist vajalikuks ei pea.

2.2. **Ringi tn 35**, TÜ Pärnu kolledž. Arhitektide liidu ettepanek, et peaks olema muinsuskaitsealas sees ja tervikuna B kategooria hoone.

Otsus: Nõus.

2.3. **Seedri tn 6**, sanatoorium „Tervis“ 1. järk (1966-67 a). Arhitektide liidu ettepanek, et peaks olema A kategooria vääriiline, seal on säilinud interjöörid koos väärtuslike trepistike ja kassetlagedega. Tegu on esimese riputatud klaasfassaadiga hoonega Eestis, arhitektuuriajalooliselt väga oluline maja. Hoone kohta on koostatud ka mälestiseks tunnistamise eksperdihinnang.

Otsus: Nõus A kategooriaga. Täpsustada põhjenduses ja kirjelduses, et väärtuslikud ja uuendamisel erilist tähelepanu nõudvad on hoone avatud ruumide interjöörid (fuajeed ja trepistikud), mitte terve hoone.

2.4. **Seedri 1a** peaks olema B, mitte C. Tegu on keskkonda hästi sobiva hoonega kõrge viilkatusega eramute rivis, isegi kui see on veidi hilisem kui teised, tuleks seda sellisel kujul säilitada.

Otsus: Jätta hoone siiski C-kategooriasse. See on võimalik hooneterivis asendada uue sarnase mahuga, nagu tänaval juba vähemalt ühe nõukogude-aegse elamuga tehtud. Ühtset elamute kuju ja asetust tuleb alal igal juhul järgida.

2.5. **Rüütli tn 44** (Pärnu hotell). Arhitektide liidu ettepanek, et peaks olema B, mitte C kaitsekategooria hoone. Tegu on omas ajas kvaliteetse modernistliku Inturisti hotellihoonega, mis ääristab dominandina Rüütli platsi. See on ehitatud 1968. aastal, arhitektid S. Luik ja K. Luts. Rõdude lahendust on muudetud, kuid see on taastatav.

Otsus: Jätta hoone siiski C-kategooriasse. Hoone välisilme ei ole säilinud, ja see tervikuna ei ole Pärnu muinsuskaitseala oluliselt väärtustav hoone. Korrused on madalad, ehituskvaliteet halb, selle rekonstrueerimine nõuaks olulisi pingutusi. Kahtlane, kas selle konstruktsiooni säilitamine neid pingutusi vääriks. Hoone on küll oluline väljaku raamistaja oma kõrge mahuga, kuid seda saab teha ka uue kvaliteetse hoonega.

2.6. **Ringi tn 10 ja Hospitali 20** (praegu Waldorf kool). Arhitektide liidu ettepanek, et peaks olema B, mitte C kaitsekategooria hooned. Tegu on ainsate Valve Pormeisteri projekteeritud hoonetega Pärnus. Korterelamut on rekonstrueeritud, kuid selle välisilme siiski valdavalt säilinud.

Otsus: Nõus, märkida mõlemad B-kategooria hooneteks.

2.7. **Ranna pst 1c** paviljon. Arhitektide liidu ettepanek, et peaks olema A, B või isegi mälestis, tegu O. Siinmaa projekteeritud rannapaviljoniga ja see on väga väärtuslik rannahoonestuse osa.

Otsus: Nõus, märkida A-kategooria hooneks. Paviljoni sisemuses võib olla säilinud sisemist laudist jms viimistluskihte, tegu on nii väikse ja väärtusliku ehitisega, et vääriv tervikuna uurimist ja restaureerimist.

2.8. Arhitektide liidu ettepanek, et Papli tn idapoolne osa peaks ka olema muinsuskaitsealas sees, seal on palju väärtuslikke ajaloolisi hooneid. Tegu on sama kihistusega nagu Papli tn läänepoolne osa.

Otsus: Alal on väärtuslikku ajaloolist hoonestust säilinud väga vähe ja need mis on, on juba mälestised. Ala jääb muinsuskaitseala kaitsevööndisse. Hoonestuse välisilme reguleerimiseks oleks tulevikus mõistlik luua miljööala, muinsuskaitseala kriteeriumidele see ei vasta.

2.9. Arhitektide liidu ettepanek, et **Pikk tn 20** Uulu mõisniku Stael von Holsteini linnamaja tuleks võtta mälestiseks või muinsuskaitsealale.

Otsus: Hoone siseruumide säilivust peaks uurima, seda on restaureeritud ja projektid peaks olema kättesaadavad. Muinsuskaitseala selle hoone pärast laiendama ei hakka, see on ÜP-s märgitud väärtusliku üksikobjektina. Tulevikus võiks vajadusel kaaluda eraldi mälestiseks võtmist.

2.10. **Kerese tn 3** (Pärnu Kunstide kooli kunstnike maja). Helle-Triin Hansumäe ettepanek muuta hoone kaitsekategooria B → A. Seal on alles peaaegu kõik siseuksed (millest võib eeldada, et ka ruumiplaneering mingis arvestavas ulatuses), akna piirdeliistud, trepid, väga uhked ahjud. Hoone asub hetkel villade alal, ehk antud olukorras läheb piirang rangemaks.

Otsus: Nõus, märkida A-kategooria hooneks.

2.11. **Kerese tn 3 garaaž**. Maria Silla ettepanek muuta hoone kaitsekategooria C → B. Hoonel on omapärane modernistlik vorm, betoonist garaaž pärineb 1930ndatest.

Otsus: Nõus, märkida B-kategooria hooneks.

3. Kaitsekorra tagasiside volikogust.

Volikogu ei teinud rannapargi piiride osas ettepanekuid, suunas küsimuse tagasi linnavalitsusele.

Seega volikogu poolt ei ole survet Rannapargi piiride muutmiseks. Läheme esialgu olemasolevate piiridega edasi, kui linnavalitsuselt tuleb põhjendatud eriarvamus, arutame seda eraldi.

4. Muudatused kaitsekorra tekstis, mis tulenevad ühtlustamisest Tartu kaitsekorraga.

4.1. Arheoloogia.

Ulla Kadakas tutvustas arheoloogia kaarte ja mõnevõrra erinevaid nõudeid keskaegse linna alal ja väljaspool seda (p 4.7.). On oluline, et keskaegse linna alal, mis on eraldi arheoloogiamälestis, ei toimuks vaiamist selliselt, et ala laiemalt läbi ei kaevata – väikeste vaia-aukude järgi ei saa tulemuslikku arheoloogilist uuringut teha.

Kaitsekorras 4.7. kirja pandud nõuded on arusaadavad, töörühm täiendusi ei teinud.

4.2. Krundipiirde käsitus.

Tartu kaitsekorraga sarnaselt lisatud kaitsekorda enne II maailmasõda välja kujunenud kinnistud (maauksused) väärtusena, ning nõue, et muutmata või vähesel määral muutunud ajaloolised kinnistupiirid tuleb üldjuhul säilitada. Iga üksikotsus jääb ikka kaalutletavaks, aga need laused annavad suunise, ja aluse teatud juhtudel keelduda.

Töörühm oli täiendustega nõus.

4.3. Tõkkepuude keeld.

P 4.6.2. lisatud on lisatud nõue, et tõkkepuuid paigaldada ei tohi. See on ka Pärnus asjakohane, neid ei ole seni lubatud.

Töörühm oli täiendusega nõus.

4.4. Puude raiumine.

K. Kupper juhtis tähelepanu, et Firenze harta ütleb, et kui allee puhul on 2/3 hävinud, siis on lubatud see täielikult asendada. Punkt 4.6.12 „alleede taastamisel mitte teha üksikpuudega vaheleistutusi, vaid taastada alleeosad terviklike lõikudena“ põhimõtteliselt seda võimaldab, viite Firenze hartale peaks lisama seletuskirja täpsustuseks.

Punktis 4.6.14 on lubatud puude raiumine vaadete avamiseks. Täpsustada kaitsekorras, et mõeldud olulisi vaateid (kaitsevööndi osa 2, näidatud kaardil 1).

Protokollis Triin Talk
/allkirjastatud digitaalselt/